

دلهره‌های ۸۸

روی کاغذ گاهی

نویسنده:

محمد علی وکیل

ناشر:

انتشارات زیتون سبز

۱۳۹۰

سرشناسه: وکیلی، محمدعلی - ۱۳۴۴
عنوان و نام پدیدآور: دلهره‌های ۸۸ روی کاغذ کاهی / نویسنده: محمدعلی وکیلی
مشخصات نشر: تهران: زیتون سبز، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری: ۲۵۲ ص
شابک: ۶۵۰۰۰ ریال ۷-۱-۰۰۶۴۲۸-۶۰۰-۹۷۸
واحدیت فهرست‌نویسی: فیبا
موضوع: روسای جمهور - ایران - انتخابات - ۱۳۸۸
موضوع: ایران - سیاست و حکومت - ۱۳۸۸
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۸۵۸/۱۶۵۲ DSR
رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۹۴۹۴۷

نشر زیتون سبز

دلهره‌های ۸۸ روی کاغذ کاهی

تألیف: محمدعلی وکیلی

صفحه‌آرایی: سنا صفری

طراح جلد: محمدرضا چشمه

شمارگان: ۳۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

لیتوگرافی: ماوراء

چاپ: شادرنگ

شابک: ۶۵۰۰۰ ریال ۷-۱-۰۰۶۴۲۸-۶۰۰-۹۷۸

ناشر: انتشارات زیتون سبز

قیمت: ۶۵۰۰۰ ریال

تهران، خیابان انقلاب، بین ویلا و حافظ، خیابان پورموسی، کوچه بامشاد، پلاک ۲، واحد ۱

کدپستی: ۱۵۹۹۶۱۷۷۱۱ | تلفن: ۲۱-۸۸۹۴۸۸۲۰ | دورنگار: ۸۸۹۳۲۶۵۲

فهرست

عنوان

صفحه

۱۳	 مقدمه
	فروردین ۸۸
۱۶	 شنبه ۱۵ فروردین ۱۳۸۸
۱۶	 دولت نقطه مرکزی «اصلاح الگوی مصرف»
۱۹	 شنبه ۲۲ فروردین ۱۳۸۸
۱۹	 از بام هنر تا آسمان سیاست
۲۳	 دوشنبه ۲۴ فروردین ۱۳۸۸
۲۳	 انتخابات دهم و ابهام در مواضع دو نهاد سیاسی روحانی
۲۶	 شنبه ۲۹ فروردین ۱۳۸۸
۲۶	 انتخابات دهم میدان رقابت دو مدعی «جریان سوم»
۲۹	 دوشنبه ۳۱ فروردین ۱۳۸۸
۲۹	 نجابت ایرانی و گستاخی عربی

اردیبهشت ۸۸

۳۴	 چهارشنبه ۲ اردیبهشت ۱۳۸۸
۳۴	 از پرتاب کفش الزیدی تا پرتاب گوجه‌فرنگی صهیونیست‌ها

۳۷	شنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۳۸۸
۳۷	شعار «تغییر» برای تغییر نکردن
۴۱	شنبه ۱۹ اردیبهشت ۱۳۸۸
۴۱	مطالعه رفتار مردم در انتخابات دهم
۴۵	شنبه ۲۶ اردیبهشت ۱۳۸۸
۴۵	فراز و فرود در مواضع نامزدهای انتخابات دهم
۴۸	چهارشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۳۸۸
۴۸	دست‌های روزنامه «شیخ» به قوم لر

خرداد ۸۸

۵۲	یکشنبه ۳ خرداد ۱۳۸۸
۵۲	آنچه از موسوی در تلویزیون دیده شد: توده‌پسند و نخبه‌گریز
۵۴	دوشنبه ۴ خرداد ۱۳۸۸
۵۴	آنچه از محسن رضایی در تلویزیون دیدیم: توده‌گریز و نخبه‌پسند
۵۶	سه‌شنبه ۵ خرداد ۱۳۸۸
۵۶	آنچه از مصاحبه آقای کروی دیده شد: خسته و رادیکال
۵۸	چهارشنبه ۶ خرداد ۱۳۸۸
۵۸	آنچه از مصاحبه تلویزیونی دکتر احمدی‌نژاد دیده شد: اراسته، آرام و امیدوار
۶۱	شنبه ۹ خرداد ۱۳۸۸
۶۱	مثلث رهاورد وهابیت، دیوبندی‌ها و طالبان
۶۳	چهارشنبه ۱۳ خرداد ۱۳۸۸
۶۳	اشک‌ها و لبخندهای فیلم کروی
۶۵	شنبه ۱۶ خرداد ۱۳۸۸
۶۵	یک مناظره و سه برداشت
۶۹	شنبه ۲۳ خرداد ۱۳۸۸
۶۹	انتخاب دهم رکورددار شد
۷۱	شنبه ۳۰ خرداد ۱۳۸۸
۷۱	حرف آخر

تیر ۸۸

۷۶	دوشنبه ۱ تیر ۱۳۸۸
۷۶	اشتباه کنید، خر داغ کرده اند!
۷۹	شنبه ۶ تیر ۱۳۸۸
۷۹	ناامن نمایی با احساس عدم امنیت
۸۲	شنبه ۱۳ تیر ۱۳۸۸
۸۲	دیوار سیاست در ایران میشه ای می شود
۸۶	شنبه ۲۰ تیر ۱۳۸۸
۸۶	دشمن نمایی و کودتا انگاری
۸۹	سه شنبه ۲۳ تیر ۱۳۸۸
۸۹	دولت دهم، فراگیر یا همسوتر؟
۹۲	شنبه ۲۷ تیر ۱۳۸۸
۹۲	هاشمی یک بار دیگر بر سر دوراهی
۹۵	دوشنبه ۲۹ تیر ۱۳۸۸
۹۵	مشایی همچنان چشم اسفندیار دولت دهم

مرداد ۸۸

۹۸	یکشنبه ۴ مرداد ۱۳۸۸
۹۸	توپولف، مثلث برمودای ایرانیان!
۱۰۰	شنبه ۱۰ مرداد ۱۳۸۸
۱۰۰	ترمیم یا تعمیق شکافها؛ چاره در کجاست؟
۱۰۴	دوشنبه ۱۲ مرداد ۱۳۸۸
۱۰۴	اعتراف می کنم که اعتراف می کنم!
۱۰۶	شنبه ۱۷ مرداد ۱۳۸۸
۱۰۶	واکاوی مرگ مغزی اصلاح طلبان؛ (قسمت اول)
۱۰۹	یکشنبه ۱۸ مرداد ۱۳۸۸
۱۰۹	واکاوی مرگ مغزی اصلاح طلبان؛ (قسمت دوم)
۱۱۲	شنبه ۲۴ مرداد ۱۳۸۸

- آیا این غائله را پایانی هست؟ ۱۱۲
 سه‌شنبه ۲۷ مرداد ۱۳۸۸ ۱۱۵
 ده سال پس از تحویل «ویرانه» ۱۱۵
 شنبه ۳۱ مرداد ۱۳۸۸ ۱۱۸
 احمدی‌نژاد و مسئله چرخش نخبگان ۱۱۸

شهریور ۸۸

- شنبه ۷ شهریور ۱۳۸۸ ۱۲۲
 تیتراژ پایانی فیلم اصلاحات؛ (قسمت اول) ۱۲۲
 یکشنبه ۸ شهریور ۱۳۸۸ ۱۲۶
 تیتراژ پایانی فیلم اصلاحات؛ (قسمت دوم) ۱۲۶
 سه‌شنبه ۱۰ شهریور ۱۳۸۸ ۱۲۹
 احمدی‌نژاد در نقش لیدر نه اصلاح طلبی ۱۲۹
 شنبه ۱۴ شهریور ۱۳۸۸ ۱۳۲
 استراتژی احمدی‌نژاد در مقابل مجلس ۱۳۲
 شنبه ۲۱ شهریور ۱۳۸۸ ۱۳۵
 موقعیت کنونی روحانیت ۱۳۵
 یکشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۸۸ ۱۳۸
 موقعیت کنونی روحانیت؛ (قسمت دوم) ۱۳۸

مهر ۸۸

- شنبه ۴ مهر ۱۳۸۸ ۱۴۴
 چرا صدای «دعوت به آرامش» شنیده نمی‌شود؟ ۱۴۴
 شنبه ۱۱ مهر ۱۳۸۸ ۱۴۷
 دانشگاه یک بار دیگر در مسیر آزمون تاریخی ۱۴۷
 شنبه ۱۸ مهر ۱۳۸۸ ۱۵۰
 رواج درشت‌گویی در مناسبات سیاسی ۱۵۰

آبان ۸۸

۱۵۴	 شنبه ۹ آبان ۱۳۸۸
۱۵۴	 ۱۳ آبان متفاوت
۱۵۷	 شنبه ۲۳ آبان ۱۳۸۸
۱۵۷	 جشنواره انتقاد به پا شود
۱۶۰	 شنبه ۳۰ آبان ۱۳۸۸
۱۶۰	 مقایسه عملکرد دولت‌های سه دهه گذشته در حوزه اقتصاد سیاسی

آذر ۸۸

۱۶۶	 ۱ آذر ۱۳۸۸
۱۶۶	 به بهانه وخامت حال آقای کردان
۱۶۸	 دوشنبه ۹ آذر ۱۳۸۸
۱۶۸	 نقطه سر خط؛ آخرین تیر البرادعی
۱۷۱	 دوشنبه ۱۶ آذر ۱۳۸۸
۱۷۱	 جنبش دانشجویی و جریان روشنفکری در نقطه سر نوشت
۱۷۴	 شنبه ۲۱ آذر ماه ۱۳۸۸
۱۷۴	 همه از فرجام جنبش سبز می‌پرسند
۱۷۷	 سه شنبه ۲۴ آذر ۱۳۸۸
۱۷۷	 ماراتن تخریب شخصیت‌های نظام!
۱۸۰	 یکشنبه ۲۹ آذر ۱۳۸۸
۱۸۰	 ثابت فدای متغیر نمی‌شود
۱۸۳	 دوشنبه ۳۰ آذر ماه ۱۳۸۸
۱۸۳	 ایستگاه «سر نوشت»؛ (قسمت اول)

دی ۸۸

سه‌شنبه ۱ دی ۱۳۸۸	۱۸۸
ایستگاه «سرنوشت»؛ (قسمت دوم)	۱۸۸
چهارشنبه ۲ دی ۱۳۸۸	۱۹۱
ایستگاه «سرنوشت»؛ (قسمت سوم)	۱۹۱
دوشنبه ۷ دی ۱۳۸۸	۱۹۳
از مداسی بستنی تا مداحی به سبک دی جی	۱۹۳
سه‌شنبه ۸ دی ۱۳۸۸	۱۹۶
تبعات رادیکالیزه کردن فضای سیاسی جامعه	۱۹۶
شنبه ۱۲ دی ۱۳۸۸	۲۰۰
مسمومیت‌های سیاسی و فکری	۲۰۰
دوشنبه ۱۴ دی ۱۳۸۸	۲۰۳
مرجعیت به رسالت است نه به رساله	۲۰۳
شنبه ۲۶ دی ۱۳۸۸	۲۰۷
آنچه «در سر مردم» یا آنچه «بر سر مردم» است، کدام مهم‌تر است؟	۲۰۷
دوشنبه ۲۸ دی ۱۳۸۸	۲۱۱
گنجی، مسلمان ناشده کافر شده	۲۱۱

بهمن ۸۸

شنبه ۳ بهمن ۱۳۸۸	۲۱۶
سیاست، عرصهٔ جام حذفی یا لیگ برتر؟	۲۱۶
سه‌شنبه ۶ بهمن ۱۳۸۸	۲۱۹
مردم، نخبگان، دولت	۲۱۹
شنبه ۱۰ بهمن ۱۳۸۸	۲۲۱
دودکش گروه‌های سیاسی همچنان دود سیاه می‌دهد؟!	۲۲۱
یکشنبه ۱۱ بهمن ۱۳۸۸	۲۲۳
نوظاهری گری	۲۲۳
شنبه ۱۷ بهمن ۱۳۸۸	۲۲۶

- ما روزی «سر بودیم» و روزی «هم‌سر» و امروز نیز...؟ ۲۲۶
سه‌شنبه ۲۷ بهمن ۱۳۸۸ ۲۲۹
ناشناختگی مردم و سردرگمی تحلیل‌گران ۲۲۹

اسفند ۸۸

- شنبه ۱ اسفند ۱۳۸۸ ۲۳۴
جدال آل‌ترابیوها ۲۳۴
چهارشنبه ۵ اسفند ۱۳۸۸ ۲۳۷
چرایی تشدید فشارهای کنونی غرب علیه ایران ۲۳۷
شنبه ۸ اسفند ۱۳۸۸ ۲۴۰
دستگیری ریگی و موازنه مثبت امنیتی و اطلاعاتی ۲۴۰
شنبه ۱۵ اسفند ۱۳۸۸ ۲۴۳
از باغ قلهک تا منشور کوروش ۲۴۳
سه‌شنبه ۱۸ اسفند ۱۳۸۸ ۲۴۶
روشنگری «درانداز» یا روشنفکر «برانداز» ۲۴۶
شنبه ۲۲ اسفند ۱۳۸۸ ۲۴۸
تبعات «شعاع قدرت» در ایران ۲۴۸
پنج‌شنبه ۲۷ اسفند ۱۳۸۸ ۲۵۱
نوروز، فرصت پاکشویی تن و روان ۲۵۱

مقدمه

چرا دلهره؛ زیرا روزنامه‌نگاری در معنای روشنگری کردن، مستلزم چالش‌های مداوم با حوزه‌های گوناگون قدرت است. شاید همین ویژگی باعث طراوت و جذابیت و درعین حال دلهره‌آور بودن این شغل شده است. وقتی مناسبات قدرت شفاف نباشد و کارکرد رسانه به رسمیت شناخته نشده باشد، به‌طور طبیعی ریسک این شغل افزایش می‌یابد و بر دامنه سوءتفاهمات افزوده می‌گردد.

بنابر اصل ۲۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند، مگر آنکه مخل مبانی اسلام و یا حقوق عمومی باشند. در ماده‌ی سوم قانون مطبوعات نیز تأکید شده است که «مطبوعات حق دارند نظرات، انتقادات سازنده، پیشنهادها، توضیحات مردم و مسئولان را با رعایت موازین اسلام و مصالح جامعه درج و به اطلاع عموم برسانند».

در ماده چهارم همین قانون آمده است: «هیچ مقام دولتی و غیردولتی حق ندارد برای چاپ مطلب یا مقاله‌ای در صدد اعمال فشار بر مطبوعات برآید و یا به سانسور و کنترل نشریات مبادرت کند.»

باوجود اینکه قوانین در ایران نقش بازدارندگی دارند، ولی به دلیل روابط پیچیده و غیرشفاف در حوزه قدرت، قوانین نیز در مرحله اجرا، گرفتار پیچیدگی و ابهام می‌شوند؛ درنتیجه، مطبوعاتی مانند در چنین وضعیتی، جز به پذیرش ریسک و خطر امکان‌پذیر نیست. وجه دیگر دلهره‌آمیز بودن، به اتفاقات سال ۸۸ برمی‌گردد. اتفاقات سال ۸۸ درحقیقت نقطه عطف تحولات ایران بعد از انقلاب

است که باعث پوست‌اندازی کامل سیاسی شد؛ به همین دلیل خشونت حاصل از اتفاقات، بی‌سابقه بود.

چاپ مجموعه مقالات یک‌ساله که هر کدام فلسفه زمانی خودش را دارد، می‌تواند تصویری کلی البته نه تاریخی، بلکه تحلیلی از وضعیت حاکم بر زمان انتشار آن‌ها باشد. برآیند عملکرد هر روزنامه‌ای را می‌توان در چارچوب مجموعه مقالات آن به دست آورد. مقالات نگارنده، به عنوان مدیرمسئول روزنامه‌ی ابتکار، از ابتدای انتشار روزنامه یعنی سال ۸۲ به بعد، به صورت مستمر آرشیو است. اما به دلیل اهمیت رخدادهای سال ۸۸ اولین مجموعه را به آن سال اختصاص دادیم. واضح است که تحلیل وقایع بدون پیش‌فرض‌های تحلیل‌گر امکان‌ناپذیر است؛ اما از آنجاکه رویکرد روزنامه در مسائل مختلف، مستقل و بدون جانبداری حزبی است، حب و بغض جناحی در تحلیل‌ها دخالت ندارد.

امید است بتوانیم در پرتو الطاف الهی، مجموعه مقالات سال‌های قبل و بعد را نیز به محضر مخاطبان عزیز عرضه کنیم. ثواب این بضاعت را به همه صاحبان حق در این ملک و بوم تقدیم می‌نماییم.

محمدعلی وکیلی